

Top 20

Meest „ingezonden” mijten en insekten in 1981

In dit overzicht worden aantallen aangegeven van bij de afdeling binnengekomen monsters insekten en mijten, inclusief de klachten van de (stekende) wespen en kattenvlooiën, waarvoor niet altijd een monster werd gestuurd. Door de voorlichtingsambtenaren in de buitendienst worden bij hinder door insekten en/of mijten adviezen ter plaatse gegeven indien determinatie aldaar door de betreffende ambtenaar mogelijk is. Die cijfers zijn in dit overzicht niet verwerkt.

Het totaal van het aantal in 1981 naar onze afdeling gezonden monsters met verzoeken om advies is met 497 gestegen tot 2612 (1980: 2115). Dit houdt in, dat het aantal in 5 jaar bijna verdubbeld is en ten opzichte van 7 jaar geleden (1974: 700) is het zelfs een verdriedubbeling.

Er is een verschuiving opgetreden in de verhouding van de aantallen „gewone” insekten naar de meer „bijzondere” insekten. Deze verschuiving wordt zeer waarschijnlijk beïnvloed door de grotere activiteit van Gemeentelijke Diensten belast met de Bestrijding van Ongedierte en de grotere deskundigheid in het veld ten gevolge van ondermeer de cursussen van de Stichting Vakopleiding Ongediertebestrijding (S.V.O.), waardoor in de periode 1978-1981 totaal 184 cursisten een vakdiploma behaalden. De cursisten kwamen uit gemeentelijke en bedrijfskringen en volgden opleidingen op A- en B-niveau (resp. uitvoerend en leidinggevend niveau).

De **faraomier** staat dit jaar als nr. 20 onderaan de lijst. Het aantal binnengekomen monsters bedroeg 28. Aan de hand van eigen determinatie van faraomieren door Ongediertebestrijdingsbedrijven (O.B.B.) en Gemeentelijke Ongediertebestrijdingsdiensten (G.O.B.) werden aanvragen ingediend voor een verklaring van geen bezwaar voor toepassing van lokazen met als werkzame stof chloordecone. Het totaal aantal verklaringen ter bestrijding van faraomieren bedroeg in 1981: 126.

Met de z.g. „winterharde” tuinmieren waren er in 1981 minder problemen.

Sedert 4 jaar nemen de aantallen klachten gemiddeld af en ten opzichte van 1978 (96) is dat een afname van $\pm 40\%$.

Volgens het aantal door de voorlichtingsambtenaren in 1981 behandelde aanvragen betreffende kakkerlakken moet de **Duitse kakkerlak** eigenlijk een andere dan de 3e plaats worden toebedeeld. Klachten ontvangen bij de Afdeling in Wageningen worden allemaal doorgegeven aan de betreffende voorlichtingsambtenaar, die elk object bezoekt en terzake de nodige adviezen of begeleiding geeft. Te samen met de door hen zelf gedetermineerde kakkerlakken werden in 1981 door onze afdeling totaal **290** klachten in behandeling genomen.

In de hierna gegeven tabel is te zien dat het percentage ingezonden Duitse kakkerlakken met voorgaande jaren relatief weinig verschil vertoont; dit bedraagt steeds ongeveer driekwart van het totaal. In de praktijk ligt de verhouding duidelijk anders en bedraagt dit percentage $\frac{5}{6}$ van het geheel.

Aantallen bij de Afdeling Bestrijding van Ongedierte ingekomen monsters betreffende insecten en mijten in de periode 1975-1981.

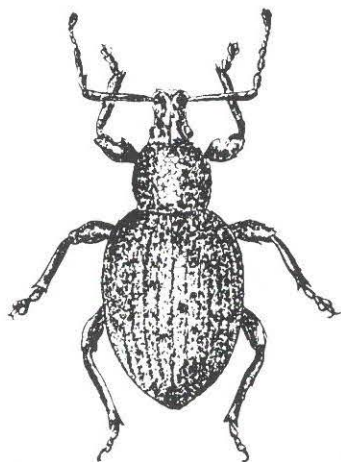
	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81
Snuitkevers							
1. Gegroefde lapsnuittor (<i>Otiorrhynchus sulcatus</i> F.)	11	24	50	59	65	128	194
Overige lapsnuittorren	—	22	27	23	11	15	31
Stofluizen							
2. Psocoptera	35	21	79	95	122	133	192
Kakkerlakken							
3. Duitse kakkerlak (<i>Blattella germanica</i> L.)	50	119	94	211	198	130	155
Oosterse kakkerlak (<i>Blatta orientalis</i> L.)	4	16	13	35	24	19	22
Bruinbandkakkerlak (<i>Supella supellecillum</i> Serville)	1	2	9	6	11	9	14
Overige kakkerlakken	—	4	3	6	22	22	12
Kevers							
4. Meeltor (<i>Tenebrio molitor</i> L.)	30	30	36	80	87	102	131
6. Broodkever (<i>Stegobium paniceum</i> L.)	22	24	42	70	43	94	101
Wespen							
5. Gewone wesp/Duitse wesp (<i>Paravespula vulgaris</i> L./ <i>Paravespula germanica</i> F.)	100	111	105	104	206	81	115
Overige wespen	2	6	5	14	6	10	15
Houtaantastende kevers							
7. Huisboktor (<i>Hyloterpes bajulus</i> L.)	17	24	42	41	55	62	100
12. Houtwormkever (<i>Anobium punctatum</i> Deg.)	41	42	31	46	69	48	55
13. Veranderlijke boktor (<i>Phymatodes testaceus</i> L.)	13	16	31	32	34	41	51
Textielaantastende vlinders							
8. Zadenmot (<i>Hofmannophila pseudospretella</i> St.)	3	3	7	14	18	49	93
18. Pelsmot (<i>Tinea pellionella</i> L.)	1	2	4	9	8	20	34
Kleermot (<i>Tineola bisselliella</i> Humm.)	6	3	8	15	5	20	19
Overige textielaantastende vlinders	1	4	7	8	19	11	24
Vlooien							
9. Kattevlo (<i>Ctenocephalides felis</i> Bouché)	110	72	116	72	62	50	85
incl. <i>Ctenocephalides</i> sp.	(67)	(40)	(60)	(38)	(41)	(24)	(46)
Hondevlo (<i>Ctenocephalides canis</i> Curtis)	9	1	—	—	—	4	—
Mensevlo (<i>Pulex irritans</i> L.)	—	3	—	—	—	2	—
Kippevlo (<i>Ceratophyllus gallinae</i> Schrnk.)	1	4	2	3	11	19	9
Overige vlooien	1	1	1	4	2	—	2
Tuinmieren							
10. Zwartbruine wegmier (<i>Lasius niger</i> L.)	64	63	87	96	77	88	60
Glanzende houtmier (<i>Lasius fuliginosus</i> Latr.)	18	10	13	27	27	28	26
Grote gele weidemier (<i>Lasius umbratus</i> Nijl.)	4	1	7	19	11	26	20
Overige „winterharde” mieren	4	9	8	25	19	20	31

	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81
Tapijtkevers							
11. Gewone tapijtkever (<i>Anthrenus verbasci</i> L.)	33	28	45	37	39	53	58
incl. <i>Anthrenus</i> sp.	—	(1)	(2)	(10)	(19)	(45)	(33)
Overige tapijtkevers	13	15	13	12	14	29	24
Franjestaarten							
14. Zilvervisje (<i>Lepisma saccharina</i> L.)	21	20	30	32	37	16	43
Ovenvisje (<i>Thermobia domestica</i> Packard)	1	1	4	12	7	17	25
Voorraadmijten							
15. Tyrophagus sp.	8	2	26	19	14	41	43
incl. <i>Tyrophagus putrescentiae</i> Schrank	(7)	(2)	(14)	(3)	(3)	(11)	—
Meelmijt (<i>Acarus siro</i> L.)	2	—	5	3	3	7	4
Voorraadmotten							
16. Vruchtmot (<i>Plodia interpunctella</i> Hb.)	11	6	22	21	19	24	41
Motvlinder (<i>Endrosia sarcitrella</i> L.)	—	2	3	3	6	6	13
Meelmot (<i>Ephestia kuehniella</i> Zeller.)	—	5	1	8	3	8	9
Overige voorraadmotten	7	4	6	7	9	9	14
Vleesvliegen							
17. Calliphoridae sp.	9	9	13	12	21	27	36
incl. blauwe vleesvlieg (<i>Calliphora erythrocephala</i> Meigen)	—	—	(4)	—	(4)	(2)	(2)
Huid-irriterende mijten							
19. Vogelmijt (<i>Dermanyssus gallinae</i> Deg.)	12	7	20	24	33	42	29
incl. <i>Dermanyssus</i> sp.	—	—	—	(1)	—	(3)	(3)
Huisstofmijt (<i>Dermatophagoides pteronyssinus</i> Trouessart)	1	—	—	2	11	1	3
Huismijt (<i>Glycyphagus domesticus</i> Deg.)	2	3	11	8	7	15	12
incl. <i>Glycyphagus</i> sp.	—	—	(3)	(5)	(6)	(14)	(10)
(Sub-)tropische mieren							
20. Faraomier (<i>Monomorium pharaonis</i> L.)	30	89	62	117	74	22	28
Overige (sub-)tropische mieren	1	2	7	22	4	8	7
P.M. Adviezen betreffende andere insecten-/mijtensoorten	pm	pm	pm	pm	pm	pm	650
Totaal aantal adviezen n.a.v. ontvangen monsters (in 1981 betreffende 291 insecten-/mijtensoorten).	954	1400	1623	2003	1965	2115	2612

Soort	1979		1980		1981			
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	incl. v.a.	%
Duitse kakkerlak	198	78	130	72	155	76	290	84
Oosterse kakkerlak	24	9	19	11	22	11	29	8
Bruinbandkakkerlak	11	4	9	5	14	7	14	4
Overige kakkerlakken	22	9	22	12	12	6	12	4
	255	100	180	100	203	100	345	100

De kakkerlakkenbestrijding vereist van de voorlichtingsambtenaren veel bemoeienis in de vorm van begeleiding bij het inventarisatie-onderzoek, de organisatie en de uitvoering van de bestrijding, incl. de nazorg. Dat een volledig resultaat mogelijk is, moge o.m. blijken uit het feit dat reeds garanties worden verstrekt van 1/2 jaar en 1 jaar vanaf het moment dat een object vrij van kakkerlakken is.

De **gegroeefde lapsnuittor** is, zoals uit het overzicht blijkt, vanaf 1980 een steeds trouwere bezoeker van woningen. Indien in bijv. nieuwbouwwijken een partij blad- of tuinaarde bij

*Gegroeefde
lapsnuittor.*

één of meer woningen wordt aangebracht, wil het wel voorkomen dat een rij woningen door honderden exemplaren wordt bezocht. Indien dezelfde aarde wordt gebruikt voor kamerplanten, komen ook daar soms massaal kevers te voorschijn. De kevers veroorzaken door vraat wel schade, doch doen geen schade aan huisraad en vormen geen gevaar voor de gezondheid. Een bestrijding wordt daarom niet geadviseerd; ze zijn vrij eenvoudig weg te vangen.

Bij de houtaantastende kevers werd veel advies gevraagd inzake de bestrijding van de **huisboktor**; een stijging van 62 naar 100 inzendingen en verzoeken om advies. Voor de bestrijding van deze grootste en meest schadelijke „drooghoutboorder” wordt meestal linaan toegepast. Aangeraden wordt bij offertes ondermeer te letten op het toelatingsnummer, merk en werkzame stof van het middel. Gewezen wordt op de verplichting die de

uitvoerder-bestrijder sinds 1-7-1982 heeft om bij toepassing van linaan de betrokken bewoners/eigenaars daarvan vooraf schriftelijk op de hoogte te stellen (zie Rat en Muis 1e/2e kwartaal juni 1982).

Vorig jaar werd de **zadenmot** als „verrassende nieuwkomer” aangemerkt. In 1981 werd het aantal inzendingen bijna verdubbeld. Veel klachten hielden wederom verband met schade aan wollen vloerbedekking. Ook werd daarbij melding gedaan van vochtige omstandigheden.

Kattevlooien blijven de mens en zijn huisdier plagen. Ook 1981 gaf weer een stijging ten opzichte van het voorgaande jaar te zien. In de pers werd vooral 's zomers uitbundig aandacht besteed aan de „na-de-vakantie-perikelen” van met name kattevlooien.

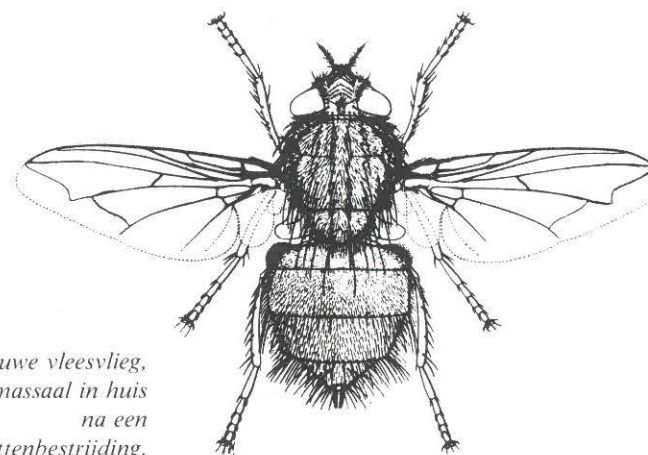
Bij de „overige vlooiën” kan een tweetal gevallen worden gemeld van **egelvlooien**. De egels die zich in de tuin nabij openslaande deuren begaven, bijv. om het schotelkje melk leeg te drinken, werden voortaan achterin de tuin onthaald.

Vele telefonisch aangemelde „**zilvervisjes**” werden op verzoek van de administratieve ongedierte functionaris opgestuurd en bleken na determinatie **ovenvisjes** te zijn. De telefonische informatie gaf dan reeds een vermoeden in die richting, als er melding van werd gemaakt dat de dieren zich in de boekenkast, achter schilderijtjes, op zolder en meer van dat soort tamelijk droge, warme plaatsen bevonden. Ook werd schade aan papier, behang, etsen, postzegels, e.d. gemeld.

Voor de bestrijding van ovenvisjes in blokken woningen, flatgebouwen enz. is een goed gecoördineerde en goed georganiseerde bestrijdingsactie nodig.

Van de **vruchtmot** tasten voornamelijk de larven of rupsjes allerlei voedingsmiddelen en grondstoffen aan en verontreinigen deze met uitwerpselen en spinsels. Aangetaste voorraden dienen snel te worden verwerkt of vernietigd. Koele, droge opslag in goed afsluitbare voorraadbussen is gewenst. Vooral als het grote voorraden betreft, zal een bestrijding noodzakelijk zijn, waarbij bijv. verhitting of bevriezen van de voorraden kan worden overwogen.

A. Balkstra.

*De blauwe vleesvlieg,
soms massaal in huis
na een
rattenbestrijding.*